

12.01.2024

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**12 Ocak 2024
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

12 Ocak 2024 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hibe Anlaşmasının Yürürlüğe Girmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8068)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1267 (1999), 1988 (2011), 1989 (2011) ve 2253 (2015) Sayılı Kararlarıyla Listelenen Kişi, Kuruluş veya Organizasyonların Tasarrufunda Bulunan Malvarlığının Dondurulması Hakkındaki 30/9/2013 Tarihli ve 2013/5428 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki (1) Sayılı Listede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 8069)

— Elazığ İli, Merkez İlçede Bulunan Alanın Elazığ Çamyatağı Sanayi Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8070)

— (1) Sayılı Haritada Sınırları Gösterilen Alanın Aydın Kuşadası Hacıfeyzullah Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Olarak Tespit ve İlan Edilmesi; (2) Sayılı Haritada Sınırları Gösterilen Alanın Muğla Marmaris Hisarönü Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Olarak Tespit ve İlan Edilmesi; Afyonkarahisar Ömer Gecek Termal Turizm Merkezinin Sınırlarının (3) Sayılı Haritada Gösterildiği Şekilde Yeniden Belirlenmesi ve Sinop Bahçeler Turizm Merkezinin İptal Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8071)

— Ankara İli, Gölbaşı İlçesinde Kurulacak Özbek Gölbaşı Depolamalı GES Elektrik Üretim Tesisinin Yapımı Amacıyla, Emirler Mahallesi Sınırları İçerisindeki Taşınmazın, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8072)

— Bursa İli, Mustafakemalpaşa İlçesi, Devecikonağı ve Gündoğdu Mahalleleri Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Mustafakemalpaşa Mermerciler İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde İhtiyaç Duyulan Atıksu Arıtma Tesisinin Yapımı Amacıyla Mustafakemalpaşa Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8073)

— Trabzon İli, Ortahisar İlçesi, Çağlayan Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Taşınmaz ile Üzerindeki Müştemilatın, Trabzon-Gümüşhane Devlet Yolu Trabzon Esiroğlu Arası Bölünmüş Yolu km: 13+153.00-13+335.00 Kesiminde Yapımı Planlanan Karayolu Denetim İstasyonu Projesi Kapsamında Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8074)

12.01.2024

— 154 kV Zeytindalı Transformator Merkezi Sahası Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8075)

— Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8076)

YÖNETMELİKLER

— Yabancı Devlet Harp Okullarında Öğrenim Görecek Askeri Öğrenciler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Eski, Deklase, İhtiyaç Dışı ve Hurda Malzemeler Tespit ve Değerlendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Özel Tüketim Vergisi (III) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 4)

— İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2024/1)

— İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2024/2)

KURUL KARARI

— Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 14/12/2023 Tarihli ve 2023/2135 Sayılı Kararı

Dışarıda yemek tüketenlerin sayısı 6 ayda yüzde 20 düştü

Yüksek enflasyon dışarıda yemek yemeyi lüks hale getirdi. Alım gücünün gerilemesi ve gıda enflasyonunun yükselmesiyle birlikte artan maliyetler, normal bir restoranda kişi başı yemek fiyatını 300 liraya çıkardı. Sektör temsilcileri, fiyatlardaki yükseklik nedeniyle son 6 ayda müşteri sayısında yüzde 20 azalma yaşandığına dikkat çekiyor.

Mehmet HANİFİ GÜLEL

Yüksek enflasyon karşısında düşen alım gücü, dışarıda yemek yemeyi lüks hale getirdi. Gıda ürünlerindeki enflasyon, çalışan ücretleri, kira, elektrik ve su gibi giderlerle buluşunca normal bir restoranda kişi başı yemek 300 liraya dayandı. Restoranlarda maliyetlerinin artması sonucu dışarıda yemek yiyenlerin sayısını da düşürüyor.

Normal bir esnaf lokantasında mercimek çorbası 50 lirayı aşmış durumda. Sektör temsilcileri, son 6 ayda müşteri sayısında yüzde 20 azalma yaşandığını belirtiyor. TÜİK'e göre 2023 yılında gıda enflasyonu yüzde 72.2 olarak gerçekleşti. Yıllık enflasyon işlenmemiş gıdada yüzde 91.2, işlenmiş gıdalarda ise yüzde 58.1'e çıktı.

"Burada bu işi düzeltecek olan müşteridir"

Fiyat geçişkenliğinin çok ciddi bir kavram kargaşasına yol açtığını kaydeden Tüm Restoranlar ve Turizmciler Derneği (TÜRES) Genel Başkanı Ramazan Bingöl, hammadde fiyatlarının yükselişi, enerji ve personel gibi birçok şeyin karmakarışık

olduğunu söyledi. Fiyat artışlarının önlemek için bir yıldır üzerinde çalıştıkları proje olan kapı önüne menü fiyat listesinin konulması zorunluluğunun getirilmesi olduğunu aktaran Bingöl, "Bu uygulama 1 Ocak itibarıyla başladı.

Bu hem çift menüyü önlemek hem de fiyatı düzeltmek için getirdik. Diğer yandan, neyin pahalı, neyin ucuz olduğunu kimse şu anda çözemiyor. Yan yana olan iki mekanda farklı fiyat karmaşasında iş yine müşteriye düşüyor. Yediği ürüne verdiği paranın değip değmediğini bilinçli tüketiciye iş düşüyor. Arz talep meselesinden dolayı fiyat düzelterek. Artan fiyatlardan dolayı özellikle son altı ayda müşteri kaybında yüzde 20'ye yakın düşüş yaşanıyor" dedi.

Balıkçıda kişi başına maliyet 5 bin TL

Fazla müşteri gelmesin diye daha çok fiyat artıran yerlerin de olduğunu ifade eden Bingöl, ortalama bir balıkçıda kişi başı fiyatın 3 ile 5 bin liraya çıktığını ve lüks mekanların dolu olduğunu söyledi. Ayrıca ete 2023 yılında yüzde 100'ün üzerinde zam geldiğini ve son aylarda artış devam ettiğini kaydeden Bingöl, "Asgari ücrete de yüzde 49 zam yapıldığında bunun stopajı, SGK vergileri de arttı. Bu konuda ilgili bakanlıktan SGK'daki vergi oranını düşürülmesi önerisinde bulduk ve düşüş olduğunda menülere de yansır" şeklinde konuştu.

"Koşullar esnafı aynı şekilde etkiliyor"

İstanbul Lokantacılar Esnaf Odası Başkanı ve aynı zamanda Türkiye Lokantacılar ve Pastacılar Federasyonu Genel Başkanı Sayit Karabağlı da ekonomik koşullar vatandaşı gibi esnafı da etkilediğini söyledi. Karabağlı, hiçbir esnafın ayağına sıkılmayacağını belirterek, artan maliyetleri karşılanmak zorunda olduğunu belirtti.

Aksi takdirde esnafın dükkanlarını kilitleyeceğini ve bunun işsizliği tetikleyeceğini bildiren Karabağlı, "Bir adet marulun fiyatı 30 lira, çiğköftenin yanına bir tane marul koyuyoruz. Çiğköfte 80 lira, marul 30 lira. Vatandaş da biraz daha yeşillik getir dediğinde ve ekstra yaptığınız anda bir daha müşteri gelmiyor" dedi.

Ankara'da bir dizi görüşmelerde bulduklarını da aktaran Karabağlı, 300 liralık bir ürünün 30 lirasının KDV oluşturduğunu belirten Karabağlı, "Yine biz temel tüketim ürünlerini yüzde 1 KDV ile alırken, yüzde 10 ile satıyoruz. Ayrıca banka maliyetleri var ve yemek kartları da yüzde 12 alıyor. Restoranların üzerine binen bu maliyetler düşerse bir nebze de olsa menülerde fiyatlar geriler" açıklamasında bulundu.

Federasyon uygun maliyetli tanzim satış uygulaması başlattı

Türkiye genelinde 170 bin üyelerinin olduğunu ve her bir üyenin 10 kişi çalıştıklarını varsaydıklarında 1.7 milyon kişiyi istihdam ettiklerini bildiren Sayit Karabağlı, üyelerinin maliyetlerini düşürmek için Kocaeli ve İzmir gibi 4 ilde öncelikle temel girdiler olan un, pirinç ve yağ gibi küçük kalemlerde tanzim uygulamasını

12.01.2024

başlattıklarını duyurdu Bu uygulamayla un fabrikaları ve toptan ürün satanlarla sözleşme yaptıklarını ileten Karabağlı, “Böylece onlardan indirimli ürün alıyoruz. Üzerine nakliye ve diğer giderler bindirilip çok az bir karla temin ediyoruz. Bunu Türkiye genelinde yaygınlaştıracamız inşallah. şu an dört ilde örnek olarak başlattık. Eğer projemiz devlet tarafından desteklenirse, girdi fiyatları düşecek. Girdi maliyetleri düşeceği için satış fiyatı da düşecek” dedi.

Derince'deki silo patlamasında TMO ile taşeron firma yetkilileri 'asli kusurlu' bulundu

Kocaeli'de geçen yıl 2 kişinin yaşamını yitirdiği, 10 kişinin ise yaralandığı Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) silolarındaki patlamayla ilgili bilirkişi raporu tamamlandı. Raporda TMO ve taşeron firma yetkilileri asli kusurlu bulundu.

Kocaeli'nin Derince ilçesinde, 2 kişinin hayatını kaybettiği, 10 kişinin yaralandığı Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) silolarında meydana gelen patlamaya ilişkin bilirkişi heyetinin hazırladığı raporda hem TMO yetkilileri hem de taşeron firma yetkilileri asli kusurlu bulundu.

Patlamanın oluş anına dikkat çekilen raporda, yangının 5'inci katta başladığı, tozlu ortamın ilk alevlenmesi ile birincil patlamayla alevleri elevatöre taşıdığı, elavatörlerin de baca görevi görerek ateşleri silolara taşıdığı ve konveyörlerdeki tozların da yanması ile büyük bir basınç ile yangının çıktığı belirtildi.

Yanıcı olan patlamanın ise ikincil patlama olduğu kaydedildi.

TOZ PATLAMASI VE YANGIN OLMAMASI İÇİN EKSİKLİKLER 2021 YILINDA BELİRLENMİŞ

Bilirkişi raporunda, tesisteki elektrik ekipmanlarının Patlamadan Korunma Dokümanı'na (ATEX) uygun olmadığı, tesisin içinde ve çevresinde toz nedenli patlama olmaması için uygunsuzlukların tespit edildiği, patlama kapaklarının da belirtildiği şekilde düzenlenmediği belirtildi.

GÖZ GÖRE GÖRE GELDİ

Ayrıca raporda, tesiste toz kaçaklarının olduğu, konveyörler içinde çalışma olmadığı durumlarda bile hatlar ve çevresinde toz birikintilerinin olduğu, tozun düzenli temizlenmediği, toz sızdırmazlığının giderilmediği, elektrik motoru gibi ekipmanlardaki sorunların ATEX gerekliliğine uygun exproof ekipman ile giderilmediği, tesiste bulunan elektrik topraklanmasında uygunsuzluk olduğu belirtildi.

"SORUNLAR, YETKİLİLER TARAFINDAN DİKKATE ALINMADI"

Bilirkişi raporunda Patlama kapaklarının bina dış duvarlarından güvenli alana tahliye edilmesi, bina içi alanlarda alevsiz patlama kapağı kullanımı, patlama söndürme sistemi, elevatör içi alev algılama ve söndürme sistemi kullanılmadığının görüldüğü belirtildi.

Rapora, hazırlanan Patlamadan Koruma Dokümanı'ndaki söz konusu sorunların, yetkililer tarafından dikkate alınmadığı da yansıdı.

TMO TALEBİ REDDETMIŞ

İş Sağlığı ve İş Güvenliği'ne yönelik eksikliklerin tespiti için nisan ayında TMO Genel Müdürlüğü'nden uzman talebinde bulunulduğu ve bu talebin 'uzman görevlendirme yükümlülüğünün aralık ayında başlayacağı gerekçesiyle reddedildiği bilirkişi raporunda yer aldı.

TEK ÖNLEM UYARI LEVHASI

Müştekilerin ifadeleri kapsamında; siloların olduğu bölgede sigara içilmemesi gereken yerlerde sigara içildiği, hem yükleme hem de boşaltma sırasında şoförlerin sigara izmaritlerini zemine attığı, bununla ilgili birçok kez yangın çıkmasına rağmen yangının su ile söndürüldüğü belirtilirken alınan tek önlemin sigara içilmemesi için uyarı levhaları olduğu ifade edildi.

BAŞMÜDÜR ASLİ KUSURLU BULUNDU

Patlamadan sadece 2 ay sonra Ankara'da göreve başlayan TMO Kocaeli Başmüdüğü Kenan Destici, yönetmelikteki yükümlülükleri yerine getirmemesi, belirtilen eksiklikleri gidermemesi, periyodik bakımları zamanında yaptırmaması, düzenli toz temizleme çalışmalarını yürütmemesi gibi nedenlerle raporda asli kusurlu bulundu.

12.01.2024

Patlamadan 2 ay sonra Sakarya'da göreve başlayan dönemin Müdür Yardımcısı Kemal Özkaya ve Şef Vekili Bahri Babacan ve taşeron firmanın alan yetkilisi İsmail Çetin de benzer nedenlerle asli kusurlu bulundu.

Mühendis Ahmet Sert ise raporda tali kusurlu olarak yer aldı.

Yargılama süreci patlamaya ilişkin hazırlanacak iddianamenin ardından başlayacak.

Deride dış açık 415 milyon dolar!

2023'ü ihracatta yüzde 9,5 düşüş ile kapatan deri sektörü, bir yandan da artan ithalat rakamları ile mücadele ediyor. İDMİB Başkanı Güven Karaca, 2021'de 557 milyon dolar, 2022'de 250 milyon dış ticaret fazlası veren sektörümüz, 2023'te 415 milyon dolar açık verir hale geldi" dedi.

Yener KARADENİZ / İSTANBUL

Türkiye'nin kg başına ihracatta en yüksek değerine sahip olan deri sektörü, bir yandan uluslararası talepte yaşanan düşüş nedeni ile ihracatta kayıp yaşarken bir yandan da artan ithalat rakamları ile mücadele veriyor. Sektörde geçen yılın tamamında ihracat yüzde 9,5 düşüş ile 1 milyar 860 milyon dolara düşerken, ithalat ise 2,5 milyar dolara yaklaştı. İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) Başkanı Güven Karaca, son yıllarda sektörde artan ithalat rakamlarına dikkat çekerek, "2021'de 557 milyon dolar fazla veren sektörümüz, 2022'de 250 milyon dolar seviyelerindeydi. Ancak, 2023'te 415 milyon dolar açık verir hale geldi. İthalat S.O.S veriyor" dedi. Sektörün, 2023 yılı değerlendirmesi ve yeni dönem hedeflerini sektör başkanlarını da katıldığı toplantı ile açıkladı.

Kg ihracat değeri 11 doları geçti

Deri ve deri mamullerinde kilogram başına ihracatta 11,35 dolarlık bir değere ulaştıklarını vurgulayan Karaca, "2022'yi 2 milyar 58 milyon dolarlık ihracatla kapattık. Ancak, Haziran 2023'ten sonra ihracatta düşüş yaşanmaya başladı. Yüzde 72'lerde olan kapasite kullanımı da yüzde 62'lere geriledi. 2023'te ihracatta yüzde 9,5'lik bir gerileme yaşadık. 1 milyar 860 milyon dolara indi. Alt sektörlerde bakıldığında, ayakkabı da yüzde 7, saraciye de yüzde 14, tabakhane de ise yüzde 20 kayıp var" dedi.

47 milyon çift ayakkabı ithal edildi

Son yıllarda sektörde yapılan ithalata da bakılması gerektiğine vurgu yapan Güven Karaca, “2021’de 557 milyon dolar fazla veren sektörümüz, 2022’de 250 milyon dolar seviyelerindeydi. Ancak, 2023’te 415 milyon dolar açık verdi. Son 2 yılda 1 milyar dolarlık bir fark oluştu. Türkiye’nin ithalatının yüzde 5 arttığı dönemde deri sektöründe bu oran yüzde 38 oldu. Hiçbir yasaklama, önlem talep etmiyoruz ama bugün bu ithalat S.O.S veriyor. Biz piyasa verilerini toplayıp bakanlık ile paylaşıyoruz. Bu konuda da bir çözüm bulacağız, bekliyoruz” diye konuştu. İthalatın en hızlı yükseldiği kategori deri sektörü ihracatından yüzde 60’ın üzerinde pay alan ayakkabı sektörü oldu. Bir önceki yıl 370 milyon çift olan ihracat 290 milyon çifte düşerken ithalat ise 36 milyon çiftten 47 milyon çifte ulaştı.

Global olurken, yerel düşünmeliyiz

2023’ün ardından 2024 yılında da ihracat pazarlarında bir daralma olacağına yönelik öngörüsünü paylaşan Karaca, şöyle devam etti: “Bir vizyon oluşturarak, daha verimli üretimler gerçekleştirmek zorundayız. Bakıldığında 2022’de asgari ücret 4 bin 200 TL civarındaydı. Şimdi ise 17 bin TL. Dolar/TL kuru o dönem 13,5 TL idi, şimdi ise 30 TL. Asgari ücretteki artış yüzde 400 olurken, kurlardaki yükseliş yüzde 118 seviyelerinde. Bu noktada rekabet gücümüzün azaldığını net bir şekilde söyleyebiliriz. Mevcut koşullarda sürdürülebilir bir iş modeli sağlamamız mümkün değil. Türk ihracatçıları olarak daha hızlı hareket etmeli ve global olmak zorundayız. Ancak, global olurken, yerel düşünmeliyiz” dedi.

Başkanlar sektörü değerlendirdi

* TSDS Başkanı Burak Uyguner: 2022’de 277 milyon dolar ile rekor kıran sektörümüz 2023’te yüzde 20 düşüşle 221 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Salgın sonrası herkesin bizden aldığı bir dönemdi. 2023 bizim satmamız gereken bir dönem oldu. 2023 iyi bir yıl olmadı. Bu yıl 2022 rakamlarına döneriz diye düşünüyoruz.

* AYSAD Başkanı Sait Salıcı: Ayakkabı yan sanayi yılı yüzde 12 düşüş ve 57 milyon dolar ihracat ile kapattı. Konjonktür gereği ihracatta düşüş oldu. Sebepleri konusunda dersler çıkarmamız gerekiyor. İthalat sektörümüzü çok etkiliyor. Burada bence büyük bir zihniyet devrimine, rehabilitasyon sürecine ihtiyaç var.

* KSIAD Başkanı Ali Yavuz Boynukısa: İhracat 100 milyon dolar olarak gerçekleşti. Kg başına değer 158,6 dolara yükseldi. Dünyada sektörün büyüklüğü 1,8 milyar dolar. Bizim payımız ise yüzde 5,8. Sektör olarak payımızı artırmak için markalaşmaya önem vermemiz lazım.

* TDKD Başkanı Cengiz Sarıgül: Yılı değerinde yüzde 5,58, miktarda ise yüzde 16 düşüş ile kapattık ve 137 milyon dolar ihracat gerçekleştirdik. Birim fiyat 122,14 dolar oldu. En büyük pazarımız 21,8 milyon dolar ile Tacikistan. Deri konfeksiyon sektörünün küresel büyüklüğü 2,4 milyar dolar ve bizim payımız yüzde 5,5.

12.01.2024

* SSD Başkanı Hasan Süren: Saraciye sektörü yılı yüzde 14 düşüş ve 270 milyon dolar ihracat ile kapattı. Kilo başına değer 13,3 dolar olarak gerçekleşti. En büyük ürün grubu olan çanta, valiz ve cüzdanda 230 milyon dolarlık ihracat bulunuyor. İngiltere yüzde 41,6 düşüş var. Yine Hollanda'da da önemli bir düşüş var. Buralara dikkat etmemiz lazım. Dünyada 90,2 milyar dolarlık bir büyüklüğe sahip olan sektörde küçük bir pay alıyoruz. Bu yılı ihracatta artış ile kapatacağız.

* T ASD Başkanı Berke İçten: Toplam üretim kapasitemiz 580 milyon çift ve bunun 380 milyonunu ihraç ediyoruz. Geçen yıl ihracat 290 milyon çifte düştü. Dünyada ise 23,4 milyar çift yıllık üretim söz konusu. Miktar olarak baktığımızda yüzde 2,5'e yakın pay alıyoruz. Değer bazında yüzde 1 bile değil bu oran. Geçen yılı ihracatı yüzde 7,2 düşüş ile kapattık.

Merkez Bankası rezervleri iki haftadır geriliyor

Merkez Bankası brüt rezervleri, 5 Ocak haftasında bir önceki haftaya göre 1 milyar 449 milyon dolar azalışla 139 milyar 612 milyon dolara indi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), toplam rezervleri üst üste ikinci haftasında da düşüş gösterdi.

TCMB verilerine göre, brüt rezervler 5 Ocak itibarıyla 593 milyon dolar azalarak 92 milyar 830 milyon dolardan, 91 milyar 973 milyon dolara geriledi. Altın rezervleri 48 milyar 231 milyon dolardan 47 milyar 638 milyon dolara indi. Böylece toplam rezervler 141 milyar 60 milyon dolardan, 139 milyar 612 milyon dolara gelmiş oldu.

Bir önceki hafta 34 milyar 948 milyon dolar olan net uluslararası rezervler, söz konusu haftada 2 milyar 689 milyon dolar azalarak 32 milyar 259 milyon dolara indi.

TCMB Başkanı Erkan'dan New York'ta önemli mesajlar: KKM hesapları 750 milyar TL azaldı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Dr. Hafize Gaye Erkan, dezenflasyona ulaşma konusunda kararlı olduklarını belirterek, "Dezenflasyon patikası; sadece bir projeksiyon değildir, başarı ölçümüdür. Bunu başarmaya kararlıyız." dedi.

TCMB'nin "Yatırımcı Günü" etkinliğinin ilki, ABD'nin New York kentinde dün gerçekleştirildi. Toplantıya, büyüklüğü 50 trilyon doları bulan dünyanın en büyük yatırım fonlarından 200'ü aşkın üst düzey temsilci katıldı.

JPMorgan Chase genel merkezinde düzenlenen toplantıda, TCMB Başkanı Erkan, Türkiye'de para politikası ve enflasyon görünümüne ilişkin sunum yaptı.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in de video konferans yöntemiyle katıldığı ve yatırımcıların sorularını yanıtladığı toplantıda, makroekonomi, finansal piyasalar ve bankacılık gibi konularda da sunumlar gerçekleştirildi.

Toplantı katılımcılarından alınan bilgiye göre, TCMB Başkanı Erkan, toplantıda, dezenflasyona ulaşma konusunda kararlı olduklarını belirterek, "Dezenflasyon patikası; sadece bir projeksiyon değildir, başarı ölçümüdür. Bunu başarmaya kararlıyız" ifadelerini kullandı.

"Parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngörüyoruz"

Hafize Gaye Erkan, dezenflasyonun tesisi için gerekli parasal sıkılık düzeyine önemli ölçüde yaklaşıldığını, aralık ayında parasal sıkılaştırma hızını azalttıklarını kaydederek, parasal sıkılaştırma adımlarını en kısa zamanda tamamlamayı öngördüklerini vurguladı.

Erkan, eylül ayından bu yana TL mevduata güçlü bir geçişle birlikte tüketim ve ithalat talebinde azalma, bunun sonucunda cari açık ve rezerv artışında iyileşme, bununla birlikte enflasyon beklentilerinde belirgin bir iyileşme ve enflasyonun ana eğiliminde düşüş gözlemlenmekten memnuniyet duyduklarını ifade etti.

Para politikası stratejilerinin piyasalarca olumlu karşılandığını belirten Erkan, "Türkiye'nin CDS'i mayıs ayında bulunduğu zirveye kıyasla yarıdan fazla gerileyerek sert bir düşüş gösterdi. Piyasanın işaret ettiği kur oynaklığı önemli ölçüde azaldı." diye konuştu.

TCMB Başkanı Erkan, hızlanan sermaye girişlerinin de desteğiyle rezervleri ihtiyatlı bir şekilde artırmaya devam edeceklerine vurgu yaparak, makroihtiyati çerçevenin sadeleştirilmesine ve TL mevduat payının artırılmasına devam edileceğini söyledi.

Erkan, rezervlerin tüm zamanların en yüksek seviyelerine çıktığını kaydetti.

"Kasım-aralık döneminde 9 milyar doların üzerinde sermaye girişi gerçekleşti"

Hafize Gaye Erkan, sermaye girişlerinin son dönemde hızlandığını belirterek, kasım-aralık dönemi boyunca 9 milyar doların üzerinde sermaye girişi gerçekleştiğini bildirdi.

Erkan, "Programımız etkili bir şekilde çalışıyor ancak sürdürülebilir fiyat istikrarı sağlanana kadar işimiz bitmiş sayılmayacak." ifadesini kullandı.

"2024, dezenflasyon yılı olacak"

TCMB Başkanı Erkan, bankacılık sektörünün parasal sıkılaştırma süreci boyunca sağlığını ve dayanıklılığını koruduğunu, sermaye tamponlarının yeterli seviyelerde olduğunu belirterek, şunları kaydetti:

"Sadece 4 ay içerisinde TL mevduat 2 trilyon TL arttı, KKM hesapları 750 milyar TL azaldı, yabancı para mevduatı 3 milyar dolar azaldı. Böylece TL mevduatın payı yüzde 30'dan yüzde 40'a yükselirken, KKM'nin payı yüzde 20'nin altına düştü. Mevduat oranı, hanehalkının, tüketimi öne çekmekten uzaklaşarak tasarruflarının reel değerini TL'de tutmaya yöneldiği bir seviyededir. Ana taahhüdümüz dezenflasyona ulaşmaktır. Bununla birlikte döviz rezervlerini güçlendirmeye devam edeceğiz ve rezervleri artırmada halihazırda önemli bir ilerleme kaydettik."

Erkan, 2024'ün, dezenflasyon yılı olacağını da sözlerine ekledi.

Bakan Şimşek: Türkiye, 2023'ü 8,8 milyar dolarlık dış finansmanla kapattı

Bakan Şimşek, geçen yıl uluslararası kuruluşlar, hükümet kuruluşları, ihracat kredi kuruluşları ve ticari kreditorlerden Türkiye'deki çeşitli sektörlerle sağlanan dış kaynak tutarının 8,8 milyar dolara ulaştığını belirterek, "Sağlanan bu kaynaklar programımıza duyulan güvenin bir göstergesidir" dedi.

Bakan Şimşek, Türkiye'ye yönelik dış kaynak akışına ilişkin değerlendirmede bulundu.

Dış finansman kuruluşlarından, ülkedeki kurumlara proje finansmanı kapsamında kaynak sağlamaya devam ettiklerini vurgulayan Şimşek, ayrıca bu kaynaklarla Kahramanmaraş merkezli depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi amacıyla bölgenin yeniden inşasına aracılık ettiklerini söyledi.

Şimşek, 19-22 Aralık 2023 döneminde deprem bölgesinde faaliyet gösteren işletmeleri desteklemek amacıyla yaklaşık 640 milyon dolar kaynak sağlandığı bilgisini verdi.

"Deprem bölgesindeki ekonomik faaliyetler için kullanılacak"

Bakan Şimşek, bu kapsamda İslam Kalkınma Bankasından Türkiye Sınai Kalkınma Bankasına (TSKB) sağlanan 100 milyon dolarlık finansmanın, depremlerden

etkilenen illerdeki ekonomik faaliyetlerin yeniden canlandırılması ve güçlendirilmesi odaklı yatırımların finansmanı için kullanılacağını söyledi.

Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansından (JICA) sağlanan 20 milyar Japon yeni tutarındaki finansmanın da Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) tarafından kullanılacağını aktaran Şimşek, bu kaynağın depremden etkilenen illerde mikro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin sermayelerini desteklemek amacıyla değerlendirileceğini ifade etti.

Şimşek, ayrıca Japonya Uluslararası İşbirliği Bankasından (JBIC) Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası (TKYB) ile TSKB'ye 200'er milyon dolar olmak üzere 400 milyon dolar finansman sağladıklarına dikkati çekerek, "Bu kaynak depremlerden etkilenen illerimizdeki ekonomik faaliyetlerin yeniden canlandırılması ve güçlendirilmesi odaklı, yenilenebilir enerji, enerji verimliliği, su ve atık yönetimi yatırımları ile ileri teknoloji destekli enerji verimliliği yatırımlarının finansmanına yönelik kullanılacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Uluslararası kuruluşlar, hükümet kuruluşları, ihracat kredi kuruluşları ve ticari kreditorlerden geçen yıl ülkedeki çeşitli sektörlerle sağlanan kaynağın 8,8 milyar dolara ulaştığını belirten Şimşek, şunları kaydetti:

"Bu kaynağın 2,8 milyar dolarlık kısmı deprem bölgesinin kalkındırılması amacıyla sağlandı. Sağlanan bu kaynaklar, hem Türkiye'ye hem de şeffaflık, tutarlılık, hesap verebilirlik ve öngörülebilirlik ilkelerini esas alan programımıza duyulan güvenin bir göstergesidir."

Bankacılık sektörünün mevduatı azaldı

Bankacılık sektörünün toplam mevduatı, 5 Ocak ile biten haftada 125 milyar lira azalarak 15 trilyon 106,7 milyar liraya geriledi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından haftalık para ve banka istatistikleri yayımlandı. Buna göre, bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalar arası dahil), 5 Ocak ile biten haftada 125 milyar 25 milyon 804 bin lira azalışla 15 trilyon 106 milyar 667 milyon 356 bin liraya indi.

Aynı dönemde bankalardaki TL cinsi mevduat yüzde 2,35 düşüşle 8 trilyon 588 milyar 835 milyon 590 bin lira, yabancı para (YP) cinsinden mevduat ise yüzde 0,98 artarak 5 trilyon 883 milyar 956 milyon 937 bin lira oldu.

Bankalarda bulunan toplam YP mevduatı, geçen hafta 208 milyar 722 milyon dolar düzeyinde gerçekleşirken, bu tutarın 175 milyar 887 milyon doları yurt içinde yerleşik kişilerin hesaplarında toplandı.

Yurt içi yerleşiklerin toplam YP mevduatında, parite etkisinden arındırılmış veriler göz önünde bulundurulduğunda 5 Ocak itibarıyla 723 milyon dolarlık artış görüldü.

Taksitli ticari kredi miktarı arttı

Mevduat bankalarındaki tüketici kredileri, geçen hafta yüzde 0,21 artarak 1 trilyon 430 milyar 554 milyon 342 bin lira oldu. Aynı dönemde taksitli ticari krediler yüzde 0,59 yükselişle 1 trilyon 269 milyar 875 milyon 348 bin lira, kredi kartları bakiyesi ise yüzde 1,38 artışla 1 trilyon 554 milyar 73 milyon 480 bin liraya çıktı.

12.01.2024

Mevduat bankalarındaki tüketici kredilerinin 395 milyar 694 milyon 332 bin lirası konut, 73 milyar 53 milyon 76 bin lirası taşıt ve 961 milyar 806 milyon 934 bin lirası diğer kredilerden oluştu.

Bankacılık sektörünün TCMB dahil toplam kredi hacmi de 5 Ocak ile biten haftada 31 milyar 623 milyon 351 bin lira artarak 11 trilyon 221 milyar 98 milyon 928 bin liraya yükseldi. Toplam kredi hacmi, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 54,03 artış kaydetti.

Fitch Ratings'ten merkez bankaları değerlendirilmesi: 2024'te üç faiz indirimi bekliyoruz

Fitch Ratings, merkez bankalarının faiz indirimlerinde yavaş hareket edeceğini ön görüyor. Kurum, ABD Merkez Bankası'nın (Fed), Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) ve İngiltere Merkez Bankası'nın (BoE) 2024'te üç kez faiz indirimine gitmesini bekliyor.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings'in Küresel Ekonomik Görünüm 2024 raporundaki tespitlerinde merkez bankalarının faiz indirimlerinde yavaş hareket edeceğini ve ABD Merkez Bankasının (Fed) haziran veya temmuz itibarıyla faiz indirimine başlayabileceğini öngördüğü belirtildi.

'JEOPOLİTİK GELİŞMELER PİYASALAR İÇİN ENDİŞE YARATIYOR'

Fitch Ratings'in Kredi Görünümü Londra 2024 Konferansı'nda açılış konuşması yapan Fitch Ratings Başkanı Ian Linnell, ABD'deki seçimlerin ekonomi politikaları açısından etkili olacağını, İsrail'in Gazze'ye devam eden saldırıları başta olmak üzere jeopolitik gelişmelerin piyasalar için endişe yarattığını ifade etti.

Yemen'deki Husilerin Kızıldeniz'de ticari gemilere saldırılarının tedarik zincirlerine etkisinin olacağını belirten Linnell, Rusya'nın dış politikası ve Çin'in ekonomi politikalarının yakından takip edilmesi gereken konular olduğunu söyledi.

'FAİZ ARTIŞI BEKLEMİYORUZ'

Kurumun Küresel Ekonomik Görünüm 2024 raporundaki tespitleri paylaşan Fitch Ratings Başekonomisti Brian Coulton, son üç aydır çekirdek enflasyonda iyileşme görüldüğünü belirtti ve "Merkez bankaları politika faizini yeterince kısıtlayıcı seviyeye kadar yükseltti ve bundan sonrasında yeni bir faiz artışı beklemiyoruz." diye konuştu.

'FED'İN ÜÇ KEZ FAİZ İNDİRİMİNE GİTMESİNİ BEKLİYORUZ'

Merkez bankalarının bu yıl faiz indirimlerine başlayacağını belirten Coulton, ancak merkez bankaları faiz indirimlerde yavaş hareket edecek. Fed'in bu yıl üç kez faiz indirimine gitmesini bekliyoruz ama haziran veya temmuzdan önce başlayacağını düşünmüyoruz. Bu görüşte olmamızın sebebi de talebin hala bir miktar güçlü kalması ve iş gücü piyasalarının sıkı kalmaya devam etmesi" dedi.

Para politikasındaki sıkı duruş devam edeceği için de ABD ekonomisinde büyümede büyük bir sıçrama öngörmediklerini dile getiren Coulton, Çin'in ise büyümede istikrar sağlamaya çalıştığını ve uygulanan politikaların etkinliği konusunda şüphelerin olduğunu ifade etti.

FAİZ İNDİRİMLERİNDE YAVAŞ HAREKET EDİLMESİ BEKLENİYOR

Avrupa Merkez Bankası (ECB) ve İngiltere Merkez Bankasının (BoE) da faiz indirimlerinde yavaş hareket etmesini beklediklerini kaydeden Coulton, "ECB'nin de nisan itibarıyla faiz indirimine başlayabileceğini öngörüyoruz. BoE'nin ise yılın ilk yarısına kadar faiz indirimine gitmesini beklemiyoruz. ECB ve BoE'den de Fed gibi bu yıl üç kez faiz indirimi öngörüyoruz." dedi.

Coulton, Avrupa ekonomisinde görünümün kötüleştiğini ve küresel ticaretteki yavaşlamanın Avrupa'da imalat sektörünü vurduğunu belirtti.

ABD ve İngiliz savaş uçakları Yemen'e hava saldırısı düzenledi: Husi hedefleri vuruldu

ABD ve İngiliz savaş uçaklarının Yemen'de birkaç kentte bazı noktalara yönelik hava saldırısı düzenlediği bildirildi. ABD Başkanı Joe Biden, Kızıldeniz'deki saldırılarına misilleme olarak, Amerikan ve İngiliz ordularının Yemen'de Husilere ait bazı hedefleri vurduğunu açıkladı.

ABD ve İngiliz savaş uçakları gece saatlerinde Yemen'in Sana, Hudeyde ve Taiz kentlerinde bazı noktalara hava saldırısı düzenledi.

Saldırılara ilişkin detaylı bilgi paylaşılmazken, düzenlenen hava saldırılarına ilişkin sosyal medya hesaplarından görüntülere yer verildi.

ABD Başkanı Biden, Kızıldeniz'deki saldırılarına devam eden Husileri hedef aldıkları hava saldırılarına ilişkin yazılı açıklama yaptı.

Biden, açıklamasında, "Bugün, talimatımla, ABD ordu güçleri İngiltere ile birlikte ve Avustralya, Bahreyn, Kanada ve Hollanda'nın da desteğiyle Yemen'de Husi isyancıları tarafından kullanılan bazı hedeflere hava saldırısı düzenledi" ifadesini kullandı.

Saldırıların, Husilerin Kızıldeniz'deki eylemlerine doğrudan misilleme olduğunu belirten Biden, sonuncusu 9 Ocak'ta gerçekleşen ve Husilerin doğrudan Amerikan

gemilerini hedef aldığı bir dizi saldırıya uluslararası koalisyonla yanıt verdiklerini kaydetti.

Husilere karşı hem bölgede ABD öncülüğünde kurulan deniz gücüne hem de uluslararası kamuoyunda oluşan yaklaşıma dikkati çeken Biden, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde önceki gün alınan ve Husilerin saldırılarına son vermesi çağrısı yapan kararı hatırlattı.

"Yemen'deki bu saldırılar, ABD ve müttefiklerinin dünyanın en kritik ticari rotalarından birindeki seyrüsefer özgürlüğünün tehlikeye atılmasını ve personelimizin hedef alınmasını tolere etmeyeceğimizin açık mesajıdır." değerlendirmesini paylaşan Biden, gerekmesi halinde bundan sonra da ileri tedbirleri almakta tereddüt etmeyeceğini vurguladı.

Savaş uçakları ve Tomahawk füzeleri kullanıldı

Amerikan medyasına açıklama yapan bazı Amerikalı yetkililer ise ABD ve İngiltere ordu kuvvetlerinin en az 12 Husi hedefini vurduğunu, saldırıların savaş uçakları ve Tomahawk füzeleriyle yapıldığını bildirdi.

İngiltere'den açıklama

İngiltere Başbakanı Rishi Sunak, Kızıldeniz'deki Husileri hedef aldıkları hava saldırılarına ilişkin yazılı açıklama yaptı.

Kraliyet Hava Kuvvetlerinin, Yemen'de Husiler tarafından kullanılan askeri tesislere "hedefli saldırılar" düzenlediğini belirten Sunak, son aylarda Husilerin Kızıldeniz'de ticari gemiciliğe karşı bir dizi tehlikeli ve istikrarı bozucu saldırı gerçekleştirerek İngiltere ve diğer uluslararası gemileri tehdit ettiğini, hayati ticaret rotasında büyük aksamalara yol açtığını ve emtia fiyatlarını yükselttiğini kaydetti.

Söz konusu eylemleri "pervasız" olarak niteleyen Sunak, bu eylemlerin denizde hayatları riske attığını ve Yemen'deki insani krizi daha da kötüleştirdiğini ifade etti.

"Bu kabul edilemez"

Başbakan Sunak, uluslararası toplumun defalarca yaptığı uyarılara rağmen Husilerin Kızıldeniz'de bu hafta İngiltere ve ABD savaş gemilerine yönelik saldırılar düzenlemeye devam ettiğini anımsatarak, şu ifadelere yer verdi:

"Bu kabul edilemez. İngiltere her zaman seyrüsefer özgürlüğünü ve ticaretin serbest akışını savunacaktır. Bu nedenle, Husi askeri kabiliyetlerini zayıflatmak ve küresel deniz taşımacılığını korumak amacıyla ABD ile birlikte Hollanda, Kanada ve Bahreyn'in operasyonel olmayan desteğiyle, bu saldırılarla bağlantılı hedeflere karşı meşru müdafaa kapsamında sınırlı, gerekli ve orantılı eylemde bulunduk.

Kraliyet Donanması, Husilerin saldırganlığını caydırmak üzere çok uluslu Refah Muhafızı Operasyonu kapsamında Kızıldeniz'de devriye gezmeye devam ediyor ve

12.01.2024

onları (Husileri) saldırılarını durdurmaya ve gerilimi azaltacak adımlar atmaya çağırıyoruz."

Kızıldeniz'de neler yaşanıyor?

Son dönemlerde Yemen'deki Husilerin, İsrail'in Gazze'ye saldırılarına karşılık ticari gemilere yönelik eylemlerinin ardından çok sayıda gemicilik şirketi Kızıldeniz'deki seferlerini durdurma kararı almıştı.

Pentagon, 6 Aralık 2023'te Yemen'deki Husi güçlerinin Kızıldeniz'deki ticari gemilere yönelik saldırılarına karşı uluslararası "Deniz Görev Gücü" kurulması için görüşmeler yaptıklarını bildirmiş, 18 Aralık'ta da "Refah Muhafızı Operasyonu" adında çok uluslu misyon oluşturulduğunu duyurmuştu.

Husilerin saldırıları, Akdeniz'i Kızıldeniz'e bağlayarak Avrupa ile Asya arasındaki en kısa rotayı sunan ve küresel ticaretin yaklaşık yüzde 12'sinin yapıldığı Süveyş Kanalı'ndan geçişleri tehlikeye atarken, Kızıldeniz'de ticari gemilerin uğradığı saldırılar ve şirketlerin pes peşe aldığı kararlar, küresel ekonomide yeni bir "tedarik zinciri krizi"nin başlayacağına ilişkin endişeleri artırmıştı.

Hep gelecekler sanıyorduk, bir anda gitmeye başladılar!

Alaattin AKTAŞ

12 Ocak 2024 Cuma

Yurt dışında yerleşiklerden ve Türkiye'deki portföy yatırımlarından söz ediyorum. Kasım ayının ilk haftasından başlayarak iki ay boyunca yaşanan girişten sonra yeni yılın ilk haftasındaki çıkış can sıktı.

Merkez Bankası verilerine göre yurt dışında yerleşikler ya da yaygın ifadeyle yabancılar geçen hafta fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış halde, yani net olarak 299.7 milyon dolarlık hisse senedi ve 45.9 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi sattı.

3 Kasım'da biten hafta başlayan ve iki ay boyunca bir hafta hariç (17 Kasım) sürekli artarak devam eden yabancı girişi 8 Aralık haftasında 1.5 milyar dolara dayanmış, sonrasında ise giderek hız kesmeye başlamıştı.

Bu iki aylık dönemde neredeyse tam bir çan eğrisi çizen bir grafik oluştu. 8 Aralık haftasında 1.5 milyar dolara yaklaştıktan sonra sürekli azalan yabancı girişi bu yılın ilk haftasında sıfırlandı ve hisse senedi ve DİBS toplamında 346 milyon dolarlık çıkış yaşandı.

DİBS'te çok çıkış olmaz, olamaz

Merkez Bankası verilerine göre yurt dışında yerleşiklerin elinde 5 Ocak itibarıyla 29.2 milyar dolarlık hisse senedi ve kesin alım suretiyle edinilmiş 2.5 milyar dolarlık iç borçlanma senedi bulunuyor.

Sondan başlarsak, yabancıların çıkarabileceği iç borçlanma senedi tutarı topu topu 2.5 milyar dolar. Tabii ki bu da önemli bir tutar ama hisse senediyle kıyaslandığında çok az. Kaldı ki DİBS'te belli bir zaman geçmeden ve kazanç elde edilmeden yüklü bir çıkış yaşanması pek beklenmez.

12.01.2024

Hisse senedinde ise alım ya da satım olsun verilecek kararları etkileyen çok fazla etken vardır. Son dönemde Türk bankalarına dönük raporların yarattığı etkiyle yeniden giriş bile yaşanmış olabilir. Bu konudaki verileri bir hafta sonra göreceğiz.

Ekonomik cazibe (varsa bile), birinci planda değil...

Bazılarımız sanıyor ki yabancıların gelip Türk menkul kıymetlerine yatırım yapması için çok iyi olanaklar sağladık. Hatta belki şaşırıanlarımız bile vardır, **“Şu koşullarda gelmezlerse ne zaman gelecekler”** ya da **“Türkiye’ye gelmiyorlarsa dünyada gidecek başka ülke bulamazlar, nerede bizdeki olanaklar”** diye...

Sakın durumumuzu olumlu anlamda abartıyor olmayalım!

Sakın fazla beklenti içine girmiş, beklenti çitımızı çok yukarı koymuş olmayalım!

Yalnızca ekonomik verilere, özellikle de faize bakarsak yabancı için adeta cennet vaat ediyoruz, doğru.

Peki yabancı yatırımcı bu faizin kur artışıyla bir anda törpülenme riski olduğunu bilmiyor mu yani? Ya da faizin birden artmasıyla elindeki kağıdın değer yitirme riskinin olduğunu?

Onu da geçelim. Ekonomide hiçbir sorun olmadığını, yakın zamanda da olmayacağını varsayalım.

Hukuk anlamında güven verebiliyor muyuz, biraz ona bakalım...

Bu ülkenin Anayasa Mahkemesi bir karar veriyor ama o karar uygulanmadığı gibi, uygulanmayacağı açık açık söylendiği gibi, adeta bunlar yetmiyor ve bu kararı veren mahkeme üyeleri de neredeyse hain ilan edilmeye kalkışılıyor.

Hafızamızı yoklayalım; Türkiye nereden nereye geldi...

Erbakan’ın tarihi sözleri

Anayasa Mahkemesi 1998 yılında Refah Partisi için kapatma kararı aldığı anda partisi kapatılan ve hakkında siyasi yasak kararı getirilen merhum Necmettin Erbakan aynen şunları söylemişti:

“Anayasa Mahkemesi Refah Partimiz hakkında bir karar almış ve bu kararı biraz önce açıklamıştır. Anayasa Mahkemesi kuruluş itibarıyla Türkiye’nin en yüksek mahkemesidir. Bu mahkemenin almış olduğu kararlara bütün kuruluşların riayet etmesi gerekir. Hatta bu kararlar adli bakımdan birer vahim hata olsalar dahi. Bu, bir hukuk devletinde hatalı da olsa kararlara itaat edip uyulması gerçeğini ortadan kaldırmaz.”

Nereden nereye savrulduğumuza, mahkemelerin verdiği kararlara nasıl baktığımıza bundan daha güzel bir örnek olabilir mi?

Para belirsizliği sevmez!

Ortada böyle bir gerçek duruyorken, biz tutuyor yabancı yatırımcıların Türkiye'ye oluk oluk döviz akıtmasını bekliyoruz.

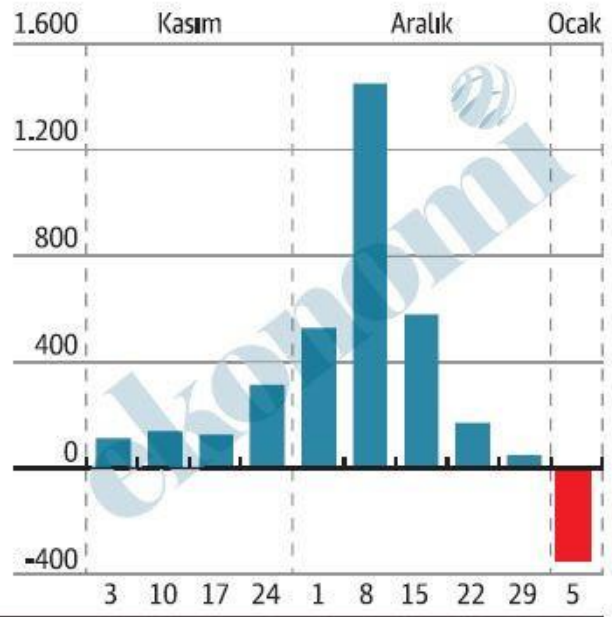
“**Hukuk, demokrasi, yabancı sermaye**” denildi mi birileri hemen Çin örneğini veriyor; “**Ama Çin'e nasıl gidiyorlar, orada demokrasiden söz edilebilir mi**” gibi bir yaklaşım sergiliyor. Elma ile armut kıyaslamasına benziyor bu. Ekonomik yönden hiç benzerliğimiz yok ki Çin ile. Ayrıca yönetim şekli bir yana orada belirsizlik yok.

Bizdeki temel sorun belirsizlik. Bir gün siyah, bir gün beyaz değilse bile gri! Yani paranın en sevmediği ortam; belirsizlik, o da bizde fazlasıyla mevcut.

Yabancı girişinde son iki ay (Milyon \$)

	H.senedi	DİBS	Toplam
3 Kasım	85,7	27,2	112,9
10 Kasım	7,3	131,0	138,3
17 Kasım	119,5	4,9	124,4
24 Kasım	214,8	96,8	311,6
1 Aralık	376,4	152,2	528,7
8 Aralık	562,4	891,4	1.453,8
15 Aralık	396,0	188,5	584,5
22 Aralık	139,9	33,9	173,8
29 Aralık	39,9	5,1	45,0
5 Ocak	-299,7	-45,9	-345,6

Yabancı girişi (Milyon \$)

Mevduata %70 faiz veren banka merak ediliyor

Naki BAKIR

12 Ocak 2024 Cuma

KKM'nin tasfiyesi sürecinde mevduat toplamada çılgın bir yarışa giren bankaların ilan ettiği oranlara göre mevduat faizi ortalamada yüzde 50'yi aştı. "Müşteri bazında" yüzde 70 veren bankalar var.

Ekonomi yönetiminin Kur Korunmalı Mevduatın (KKM) tasfiyesi yönündeki direktifleri sonrası bankaların klasik TL mevduat üzerinden kaynak toplama yarışı kızışırken, giderek artan rekabette müşteri bazında verilen yıllık basit faiz oranı rekor düzeylere ulaştı.

Bankalarca mevduata fiilen verilen azami faiz (%)					
	1 Aya K.	3 Aya K.	6 Aya K.	1 Yıla K.	1 Yıl +
Kasım 22	28,0	33,5	29,5	32,5	27,5
Aralık 22	32,0	35,0	34,0	32,5	32,5
Ocak 23	32,0	35,0	35,0	34,5	30,0
Şubat 23	32,0	39,5	38,0	34,5	34,5
Mart 23	38,0	39,5	39,0	39,0	40,0
Nisan 23	36,0	38,0	37,0	39,0	40,0
Mayıs 23	46,0	48,0	48,0	45,0	42,0
Haziran 23	55,0	50,0	51,5	48,0	46,8
Temmuz 23	50,0	45,9	45,0	45,0	45,0
Ağustos 23	40,0	55,0	60,0	49,0	43,0
Eylül 23	49,0	60,0	65,0	60,0	51,0
Ekim 23	50,0	65,0	65,0	60,0	57,0
Kasım 23	55,0	70,0	67,0	61,0	57,0

Bankaların ilan ettiği tabela faizlerine göre yıllık faiz oranı sektör ortalamasında özellikle bir aydan uzun ve altı aya kadar olan vadelerde yüzde 50'yi geçerken, Merkez Bankası verileri, mŖteri bazında aynı vadelere fiilen yüzde 70'e kadar faiz veren bankalar olduğunu ortaya koydu. Merkez Bankası'nın haftalık bazda "sektör ortalaması" akım veri olarak açıkladığı oranlara göre bankalar klasik TL mevduata uyguladıkları faizleri son aylarda ayda dramatik biçimde yükseltti. Ağustosta yüzde 25,06 olan bir aya kadar vadeli TL mevduatın sektör ortalamasında yıllık basit faizi, 29 Aralık itibarıyla yüzde 43,68'e yükselirken, aynı dönemde üç aya kadar vadelinin faizi yüzde 30,76'dan yüzde 52,5'e, altı aya kadar vadelinin yüzde 23,82'den yüzde 51,67'ye, bir yıla kadar vadelinin yüzde 20,13'ten yüzde 42,29'a, bir yıl ve daha uzun vade ile açılan TL mevduatların yıllık basit faizi de yüzde 19,80'den yüzde 37,76'ya yükseldi.

"Artı puan tezgâh altı" ile yüzde 70

Ancak bu oranlar sektördeki mevduat bankalarının ilgili vadelere uyguladığı tabela faizlerinin ortalamasını veriyor. Merkez Bankası'nın en son Kasım 2023 itibarıyla derleyip açıkladığı "Bankalarca Mevduatlara Fiilen Uygulanan Azami Faiz Oranları" verisi ise çarpıcı bir tablo ortaya koyuyor.

Buna göre kasım ayı içinde TL mevduata mŖteri bazında bir aya kadar vadede yüzde 55, bir aydan uzun 3 aydan kısa vadede yüzde 70, üç aydan uzun 6 aydan kısa vadede yüzde 67, altı aydan uzun ve bir yıla kadar vadelerde yüzde 61, bir yıl ve daha uzun vadelerde yüzde 57 faiz veren bankalar oldu. Merkez Bankası söz konusu faiz oranlarını hangi bankaların uyguladığını ise ilgili mevzuat gereği açıklamıyor. Bankaların kamuya açık mecralarda ilan ettiği tabela faizlerinin çok üzerindeki bu oranlar, "artı puan tezgâh altı" olarak adlandırılıyor.

"Fiili azami faiz" neyi ifade ediyor?

Merkez Bankası, mevduatlara fiilen uygulanan azami faiz oranları yardımıyla mevduat bankalarının mevduat faizlerini vade ve para birimi bazında izleyerek ekonomik karar alıcılar ve diğer veri kullanıcıları için uluslararası standartlarda karŖılaŖtırılabilir, güvenilir, kaliteli istatistiklerin üretilmesini amaçlıyor. Merkez Bankası'nın "Fiilen Uygulanan Azami Faiz Oranı" verisi, mevduat bankalarının mevduat türleri ve vadeler itibarıyla uyguladığı genel faiz oranını değil, ilgili ay içinde mŖteri bazında uygulamıŖ olduğu en yüksek faiz oranlarını gösteriyor.

Fiilen uygulanan azami faiz oranları, Merkez Bankası tarafından Türk Lirası, ABD Doları ve Euro cinsinden yayımlanıyor. Söz konusu verilerde; bankamŖteri iliŖkisi içinde, banka tarafından her bir mevduatın türü ve vade dilimine göre fiilen uygulanan en yüksek basit yıllık faiz oranı esas alınıyor.

İzlenen faiz oranları, Türk parası ve yabancı para mevduat, "Tasarruf Mevduatı", "Resmi Kuruluşlar Mevduatı", "Ticari Kuruluşlar Mevduatı", "Bankalar Mevduatı", "Diğer Kuruluşlar Mevduatı" hesaplarına ait bulunuyor.

"IMF ve ECB düzenlemeleriyle uyumlu"

Mevduatlara fiilen uygulanan aylık azami faiz oranlarının derlenmesinde kullanılan istatistik kavram ve tanımlar, Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) "Parasal ve Finansal İstatistikler El Kitabı-2000 (MFSM 2000)"de yer alan kurallara dayanıyor.

Bu el kitabında IMF söz konusu faizlerin piyasa faizlerini yansıtan efektif faiz oranı olmasını tavsiye ederken, ülkeleri raporlama, örnek şablonlar, faizlerin bileşiklendirilmesi, ağırlıklandırılması ve diğer hesaplamalar konusunda serbest bırakıyor. Fiilen uygulanan azami faiz oranı raporlamaları Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) regülasyonları ve AB üyesi ülkelerde uygulanan Avrupa Hesaplar Sistemi (European System of Accounts, ESA2010) faiz oranları raporlama kapsamına yakınsıyor.

Yıllık bileşik getiri %85

Yüzde 70 yıllık basit faiz ile açılan üç ay vadeli mevduatın, vade sonundaki brüt getirisi yüzde 17,5 düzeyinde bulunuyor. Yüzde 5 olan stopaj düştükten sonra üç ay vadedeki net getirisi ise yüzde 16,625 ediyor. Buna göre 1 milyon TL ile açılan bir hesabın vade sonunda net getirisi 166 bin 250 lira. Üç aylık dönemlerde getirisi, hiç dokunulmadan ana paraya eklenerek aynı faiz oranıyla üç kez daha çevrildiği varsayıldığında söz konusu mevduat hesabının yıllık bileşik getirisi yüzde 85'e ulaşıyor.

1 milyon TL ile açılıp, vade bitimlerinde net faiz getirisi üstüne eklenerek bu oranla çevrilen bir birikim, bir yılın sonunda 1 milyon 850 bin liraya yükseliyor. Bunu aya böldüğümüzde ortalama 70 bin 832 liraya denk geliyor. 2024 yılı TÜFE bazında enflasyon hedefinin yüzde 33 olduğu dikkate alındığında, söz konusu faiz oranıyla çevrilen mevduatın olası yıllık bileşik faizi "reel" bazda oldukça yüksek bir getiriye ifade ediyor.

Abdulkadir Selvi

Murat Kurum cephesinden haberler var

Murat Kurum'un adaylığının ilan edilmesiyle birlikte Ekrem İmamoğlu cephesinde bir panik havası yaşanmaya başladı.

İmamoğlu'nun ekibi ilk günden itibaren saldırıya geçti. Bunlar seçimi kaybetme kaygısı taşıdıklarının bir göstergesi.

Ekrem İmamoğlu da hemen harekete geçti. Murat Kurum'u polemiğe çekmek için hamle yapmaya başladı. Murat Kurum'un bu tuzağa düşmeyeceği anlaşılıyor. "Hiçbir zaman polemik içinde olmayacağız" dedi.

GÜÇLÜ YANLARI

İki aday da maçı güçlü oldukları sahada oynamak isteyecekler. Ekrem İmamoğlu polemikçi, Murat Kurum projeci. Ekrem İmamoğlu'nun avantajlı olduğu yanları var. Avantajlı olmadığı alanlar da mevcut.

Reklam, algı yönetimi, sosyal medya trolleri en güçlü yanını oluşturuyor. Bir de major bir siyasetçi olmayı başardı. Ayrıca polemikçi. Ancak geride 5 yıllık bir dönemi var. Haliyle icraatlarıyla da değerlendirilecek. İmamoğlu'nun 5 yılın sonunda işte benim eserim diyebileceği bir projesi yok.

ESER VE İCRAAT ADAMI

Murat Kurum'un bakanlık döneminde karnesi yıldızlarla dolu. Çözüm odaklı, icraatçı, proje insanı. Bakanlığı döneminde ayağından çizmesi, sırtından yağmurluğu eksik olmadı. Kastamonu'da, Giresun'da, Sinop'ta, sel baskını ve heyelanda, Antalya'da orman yangınında, Elazığ ve Malatya ve İzmir depreminde, asrın felaketi olan depremde halkın yanındaydı. Şehirleri ayağa kaldırmayı başardı. Depremde bugün açılışı yapılan kalıcı konutlar onun zamanında başladı.

İSTANBUL'UN 5 SORUNU

Bir tablo yapılırsa, İstanbul'un neye ihtiyacı var diye sorulsa, sonra onun karşılığına da kim yapar denilse Murat Kurum alternatifsiz olarak önde çıkar.

1. İstanbul'un en önemli sorunu ne? İstanbul'u depreme hazırlıklı hale kim getirir?
2. İstanbul'un ertelenemez bir kentsel dönüşüm sorunu var. Bunu kim başarır?
3. İstanbul'un çekilmez hale gelen trafik sorunu var. İmamoğlu'yla birlikte İstanbul'un trafik sorunu azalmadı, arttı. Tam bir keşmekeşe dönüştü. İstanbul'un trafik sorununu kim çözer?
4. Metro İstanbul için acil bir ihtiyaç. İstanbul'un başında ise göreve geldiği günlerde metro çukurlarını kapatma töreni yapan Ekrem İmamoğlu var. Peki İstanbul'u metro ağıyla donatmayı kim başarır?
5. İçme suyu sorunu her geçen gün büyüyor. Bu yönde tek bir kazma vurulmuş değil. İstanbul'un içme suyu sorununu kim çözer?

PROJE EKİBİ

Murat Kurum da İstanbulluların karşısına projelerle çıkmaya hazırlanıyor. Henüz belediye başkan adaylığı ilan edilmeden aylarca önce ünlü mimar ve mühendislerden oluşan bir ekip kurup İstanbul'a çalışmış.

İki çalışma yaptırmış.

1. İstanbul'un 39 ilçesinin röntgenini çekti. İstanbul'un demografik yapısına ışık tutan bir sosyolojik araştırma.
2. İstanbul'un sorunlarının çözümüne yönelik projeler.

Murat Kurum, "İstanbul'un sorunlarını biliyoruz. İstanbul'u anlıyoruz. İstanbul'un sorunlarını çözmeye geliyoruz" derken bunu kastediyor. Hazırlık yapmış.

LANSMAN YAPACAK

İlçe belediye başkan adayları belli olduktan sonra Murat Kurum, İstanbul'la ilgili projelerini açıklayacağı bir sunum yapacak.

1-Depreme hazırlık ve kentsel dönüşüm projeleri.

2-Ulaşım sorununun çözümü projeleri.

Ekrem İmamoğlu'nun medya gücüne rağmen Murat Kurum adaylığı ilan edildikten bu yana bir rüzgâr estirmeyi başardı. İstanbullular Murat Kurum'un projelerini merak ediyorlarsa ilk düğmeyi doğru ilikledi demektir.

TEŞKİLAT UYUMU

Kurum'un çalışmalarının bir de AK Parti teşkilatını ilgilendiren yüzü var.

2019 seçimlerinde AK Parti teşkilatı ile aday arasında birtakım sorunlar yaşandı. Bu seçim sonuçlarına olumsuz yansıdı. Bu kez herkesin bir ders çıkardığı anlaşılıyor.

1. Adaylığı ilan edildikten sonra Murat Kurum'un ilk işi AK Parti İl Başkanlığı'nı ziyaret etmek oldu.

2. AK Parti İstanbul İl Başkanı Osman Kabaktepe, nereye giderse yanında yer alıyor.

Belediye başkanı adayı ile teşkilatın uyumu açısından bu çok önemli bir fotoğraf.

3. İstanbul il teşkilatında milletvekilleri, belediye başkanları ve ilçe başkanlarının katıldığı bir toplantı yapıldı. Müthiş bir sinerji yakalandı.

4. Bir seçim koordinasyon merkezi oluşturulacak. Ama Murat Kurum ayrı bir SKM kurmayacak. Seçim çalışmalarını İl Başkanlığı'ndan yürütecek. Her akşam İl başkanlığında toplantı yapıp seçim çalışmalarlarıyla ilgili değerlendirme yapılacak.

SAHADAKİ KARŞILIĞI

Murat Kurum açısından kritik halkalardan biri sahaya çıkınca göreceği karşılıktı. Çünkü 5 yıldır İstanbul'u yöneten Ekrem İmamoğlu ile yarışıyor. Murat Kurum, İstanbul seçmeniyle çok iyi bir uyum yakaladı. Sokakta heyecan yarattı. Bunda mütevazı olması, polemiklere girmemesi, herkesi kucaklayıcı bir dil kullanması ve çözüm odaklı biri olmasının payı büyük. "Beni abiniz, oğlunuz, kardeşiniz görün" diyor. Ekrem İmamoğlu bence en çok bu tarafından çekilmeli.

TEVFİK GÖKSU: "KENDİM KAZANACAK GİBİ ÇALIŞIYORUM"

Burada bir paragraf da Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu'ya ayırmak istiyorum. Ekrem İmamoğlu'na karşı çok başarılı bir muhalefet yaptı. Çok başarılı bir belediye başkanı. Ekrem İmamoğlu 1500 konut yaparken Tevfik Göksu Esenler'de 60 bin konut yapmış. Kentsel dönüşümde çok başarılı. Ama sonuç itibarıyla AK Parti'nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayı Murat Kurum oldu. Tevfik Göksu hiçbir tereddüt göstermeden Haliç'teki törende yerini aldı. Destek için sahneye çıktı. Tevfik Göksu bir dava adamı. Kendisiyle konuşuyorum. "Görevimi yapıyorum" diyor. Şimdi kolları sıvamış Murat Kurum'un kazanması için çalışıyor. "Kendim kazanacak gibi çalışacağım" diyor. Tevfik Göksu davaya sadakat ve siyasi ahlak dersi veriyor.

Esfender KORKMAZ

Krizden çıkış yolu uzun ve meşakkatlidir

Dün bu köşede ekonomide yapısal sorunlardan, kaynak kullanımında etkinlik ve verimlilik kriterlerini tartışmıştık.

3. İthal ham madde ve ara malı girdi payını, üretimde yüzde 20 ve ihracat malı üretiminde yüzde 30 ve altına düşürmek gerekir.

Genel olarak üretimde ve ihracat malı üretiminde ham madde ve ara malı ithalatını düşürmek için,

*Yatırım ve güven ortamı oluşturmak;

*Devletin geçici olarak piyasaya girmesi;

*İthalata ikame edilebilir kalitede ve vasıfta, ham madde üretimi ve ara malı üretimine yüksek teşvikler vermek,

*Demokrasi ve hukukun üstünlüğüne geçmek,

*İstikrar programı hazırlamak,

*Kayyum atamalarını kaldırmak ile yatırımlara güven ortamı oluşturmak gerekir.

Sanayi odaları, firmalar nezdinde anket yaparak;

Ham madde ve ara malı girdi ihtiyaçlarını; Mevcut yatırım kapasitesi ile bunları üretme imkânlarını; Yeni yatırım yapma eğilimlerini tespit etmek gerekir

Devlet; gübre ve kâğıt üretimi ve benzerlerini doğrudan doğruya yapmalı, hububat üretimine, pamuk ve pamuk ipliği üretimine yüksek teşvikler verilmelidir.

Devlet tarım, hayvancılık ve tohum işletmeleri kurmalı, tahıl üretiminde yol göstermeli, tohum ihtiyacını karşılamalıdır. Çiftçiye Türkiye şartlarına uygun olan ve verimli olan hayvan dağıtılmalıdır.

Et ve Süt Kurumu, her ilde bir şube açmalı; üreticiden hayvanı doğrudan satın almalı, tüketiciye işletme giderlerini karşılayacak fiyattan, spekülasyonu önlemek için gerektiğinde zararına satış yapmalı ve zarar sosyalize edilmeli yani hazine tarafından karşılanmalıdır.

Ham madde teşvikleri, üretimden önce kredi desteği ile ve üretimden sonra, toplam üretim değerinin en az yüzde 15'i oranında nakit olarak verilmelidir.

Bilgi, teknoloji, sermaye, nitelikli eleman temini, Ar-Ge birimi oluşturma gibi alanlarda teşvik destek mekanizmaları, il sanayi odaları aracılığı ile hazine tarafından verilmelidir.

4. Organik Tarım ve Hayvancılık.

Tarımsal üretimde dönüşüm.

Dünyada organik tarım ürünlerine talep artışına uygun, organik tarım ve hayvancılık teşvik edilmelidir.

Devlet organik tarım ve hayvan üretme çiftlikleri kurarak, öncülük edecek, tohum ve damızlık hayvan temin edilmelidir.

Organik ürünlere daha yüksek maddi destek vermek gerekir. İl tarım müdürlükleri ve ziraat odaları, organik tarım ve hayvancılık desteklerinde müşterek denetim yapmaları gerekir.

Tarımda yarı kamusal yetkide üretici birlikleri kurulmalıdır.

Aynı tür tarım ve hayvancılığa uygun olan iller arasında tarım bölgeleri kurulmalı ve bu bölgelerde yarı kamusal nitelikte "*devlet organik tarım ve hayvancılık ürünleri organize sanayi bölgeleri ve üretim tesisleri*" yapılmalıdır. Bu tesislerde çalışanların ücret ve maaşlarının beşte biri kesilerek yerine tesisin hisse senedi verilmeli. Aynı şekilde ürününü teslim eden üreticiye de ürün bedelinin beşte biri kesilerek yerine hisse senedi verilmeli. Bu durumda zaman içinde tesis, üretici ve çalışanların malı olacaktır. Ancak devlet altın hisseye sahip olacak ve organize ve yönetimde söz sahibi olacaktır.

Tarımda kooperatifleşme teşvik edilmeli. Kooperatife dahil üretici, aynı zamanda isterse üretimde ve hasatta işçi olarak çalışabilmelidir.

Aşağıda; özet halinde Kars-Ardahan bölgesi için organik ürünler organize sanayi bölgesi önerisi yer alıyor. 20 sene önce bu öneriyi o zamanki Tarım Bakanlığı yerinde görmüştü ve fakat her alanda olduğu gibi bu projeyi de yozlaştırdılar.

Kars-Ardahan Hayvansal Organik Ürünler Organize Sanayi Bölgesi

Kars-Ardahan'da ortak bir alan, söz gelimi birbirine yakın üç-beş köyü, Hayvansal Organik Ürünler Organize Sanayi Bölgesi olarak kurulacak. Bu alana yakın bölgelerde, aynı zamanda besi organize sanayi bölgeleri kurulacaktır.

Kars-Ardahan Hayvansal Organik Ürünler Organize Sanayi Bölgesi İdaresi, her iki vilayetin il özel idareleri, ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları, ziraat odaları tarafından valilerin başkanlığında olacaktır.

Besi Bölgelerinde:

Hayvan üretimi,

Hayvansal atıkların ortak değerlendirilmesi (Biyogaz gibi),

Ortak yem bitkileri üretimi,

Ortak mera kullanımı,

Ortak süt sağma tesisleri.

Üretim ve pazarlama alanında ise:

Süt ve süt ürünleri fabrikası,

Soğuk Hava Deposu,

Kalite kontrol amaçlı Akredite Laboratuvarı,

Organize süt-süt tozu ve peynir imalatı,

İhracat ve iç pazarlama, yapılacaktır.

Türkiye'nin bir başka önemli potansiyeli, organik bal üretimidir. Ülkemizin ekolojik koşulları organik bal üretimi için uygundur. Özellikle Kuzeydoğu Anadolu'da flora zengindir, sentetik kimyasalların kullanımı sınırlıdır.

Üretim ve pazarlama, yarı kamusal üretici birlikleri şeklinde olursa, etkinlik artar.

İbrahim Kahveci

Akıl gidip inanç gelince...

Gelir dağılımı bozulan toplumların akıl dağılımı da bozuluyormuş. Bizler bu durumu 29 Büyük Buhran sonrası gördük ve İkinci Dünya Savaşı ile çok acı şekilde yaşadık.

Almanya'da Hitler

İtalya'da Mussolini

İspanya'da Franco

Portekiz'de Salazar...

Eskiden diktatörler vardı.

Şimdi ise yumuşamış halleri var: Diktatör değil ama Otokratik liderler.

Nedir özellikleri?

Mesela muhalefeti bastırmak için yargı dahil devletin tüm gücünü kendi iktidarları uğruna kullanan baskıcı liderler.

Örnek olarak Netenyahu...

İsrail'i inanca ve itaate dayalı yönetmek istiyor ve bu uğurda soykırım dahil, kan dökmekten hiç çekinmiyor. **Netenyahu'nun tek derdi kendi iktidarı.**

Otokratik liderler ülkelerini görüntüde süslerler ama içeriden içeriye aslında ülkelerini yıkan liderlerdir.

Toplumların korunması ve önem verilmesi gereken tüm kutsal ve ahlaki değerlerini kendi iktidarları için hoyratça kullanıp yıkarlar...

Orban'a bakın mesela... İşi gücü dinsel ve ahlaki değerleri savunuyor gibi görülüp içten içe Macaristan'ı ezen bir liderdir.

12.01.2024

Ama bazı ülkeler bu tür liderliklerle mücadele edebildi. Mesela Brezilya bir mucizeyi başardı ve Bolsonaro'yu gönderdi. Oysa aynı Bolsonaro iktidarında azılı ABD düşmanı görünürken seçimi kaybeder kaybetmez soluğu ABD'de bir tavukçu dükkanında almıştı.

Kısaca otokratik liderler ne diyorlarsa tersini yaparlar veya ne yapıyorlarsa tersini söylerler.

Önceki gün Sabah Gazetesi'nin manşetini gördüğümde tekrar umutsuzluğa düştüm: Başlık şu: "Teknolojide Türkiye devrimi"

Oysa soran sorgulayan için bu başlık tam bir facia. Çünkü Türkiye teknolojide adeta 2007'den beri zırnık ilerlemiyor. Altta grafikte bunu göreceksiniz. Ama sanırsınız ki Türkiye teknolojide ilerliyor ve gelişiyor.

Hayır, Türkiye Daron Acemoğlu'nun ve işi bilen bir çok uzmanın da belirttiği gibi adeta bataklığa gidiyor.

Ben bunu "Türkiye batıyor" diye daha net vereyim.

Eğitimden tutunuz, üretime kadar 'değer' kavramını yitirdik. **Değersiz üretim ve değersiz para aslında toplumun da bir bakıma dışa yansımaları oldu.**

Neden değer kaybettik dediğinizde ilk ve en önemli açıklaması akıl yerine inanca sarıldık da ondan.

Burada inanç kutsal gibi görülen veya gösterilen hurafeler. Ülkemizde **gerçek bir inanç temeli olsa rüşvet ve yolsuzluk bu kadar yaygın olabilir miydi?**

O nedenle dün yazdığım meselenin devamı olarak belirteyim: Soran-sorgulayan bir toplumsal zemin gittiğinde bu ülkede demokrasinin sadece sandık bölümü çalışıyor ama diğer unsurları maalesef çalışmıyor.

Oysa demokrasi çoğunluğun baskısı değil azınlığın haklarının korunduğu bir sistemdi. Nerede kaldı o eski demokrasiler...

